

До протоколу № 208
від 10 червня 2026 року

ВИСНОВОК

до проєкту Закону України
«Про внесення змін до статті 44 Закону України
«Про повну загальну середню освіту»
щодо визначення у державних стандартах орієнтовних результатів
навчання дітей з особливими освітніми потребами»
(реєстр. № 15207 від 28.04.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. 10 червня 2026 року на своєму засіданні (протокол № 208) розглянув у межах предметів свого відання проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо визначення у державних стандартах орієнтовних результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами» (реєстр. № 15207 від 28.04.2026), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій визначений головним з опрацювання цього законопроєкту.

У пояснювальній записці до законопроєкту зазначено, що його метою є вдосконалення правового регулювання у сфері повної загальної середньої освіти шляхом створення передумов для визначення у державних стандартах освіти результатів навчання з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів освіти.

Основними завданнями законопроєкту є розвиток інклюзивного підходу в освіті, забезпечення гнучкого визначення результатів навчання, підтримка індивідуалізації освітнього процесу та створення умов для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Законопроєктом пропонується внести зміни до статті 44 Закону України «Про повну загальну середню освіту», передбачивши можливість визначення у державних стандартах освіти результатів навчання з урахуванням особливих освітніх потреб та індивідуальних можливостей здобувачів освіти.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює такі основні зауваження до законопроєкту:

1. Чинне законодавство у сфері освіти вже передбачає механізми індивідуалізації навчання та забезпечення рівного доступу до освіти для осіб з особливими освітніми потребами через інклюзивне навчання, індивідуальну освітню траєкторію, адаптацію освітніх програм і розумне пристосування. Аналогічні підходи закріплені у міжнародних стандартах, зокрема у Конвенції про права осіб з інвалідністю. У зв'язку з цим додаткове нормативне втручання шляхом зміни державних стандартів освіти не вбачається необхідним.

2. Запропоноване закріплення у державних стандартах окремих орієнтовних результатів навчання для дітей з особливими освітніми потребами потребує додаткового обґрунтування, оскільки може ускладнити забезпечення єдиних підходів до визначення результатів навчання, моніторингу якості освіти та зовнішнього оцінювання результатів навчання.

3. Викликає зауваження положення щодо можливості адаптації/модифікації «змісту освіти», оскільки поняття «зміст освіти» не визначене у законодавстві. Водночас чинні державні стандарти вже передбачають адаптацію або модифікацію змісту навчальних предметів та освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Міністерство освіти і науки України не має зауважень і пропозицій до законопроекту.

Міністерство фінансів України (далі – Мінфін) зазначає, що реалізація законопроекту впливатиме на показники державного та місцевих бюджетів. Зокрема, адаптація або модифікація освітнього процесу, а також збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами можуть потребувати додаткових видатків на забезпечення відповідної підтримки, у тому числі на збільшення чисельності асистентів учителя та асистентів дитини.

Водночас у пояснювальній записці зазначено, що реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових бюджетних видатків, однак визначити його вартісний вплив наразі неможливо через відсутність необхідних вихідних даних.

Мінфін також звертає увагу, що законопроект не узгоджується з вимогами статті 27 Бюджетного кодексу України, оскільки до нього не надано належних фінансово-економічних розрахунків додаткових видатків та пропозицій щодо реальних джерел їх покриття. У зв'язку з цим законопроект потребує доопрацювання.

Міністерство цифрової трансформації України не має зауважень до зазначеного проекту Закону.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України підтримує зазначений проект Закону.

Національна академія наук України не має зауважень до зазначеного проекту Закону.

Національна академія педагогічних наук України надає свої зауваження та пропозиції до зазначеного проекту Закону.

Зокрема, пропонує:

передбачити обов'язкове введення до штатного розпису закладів освіти посад асистента вчителя та інших фахівців, необхідних для організації

інклюзивного навчання і надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та інших послуг;

визначити, що кількість посад асистентів учителя має залежати від кількості дітей з особливими освітніми потребами, рівня необхідної підтримки та особливостей організації інклюзивного навчання;

конкретизувати механізми забезпечення виконання державних стандартів шляхом адаптації та/або модифікації не лише змісту освіти, а й методів навчання, форм оцінювання, навчального середовища та організації освітнього процесу відповідно до індивідуальних потреб та можливостей дитини;

замінити у законопроекті диспозитивні формулювання «може забезпечуватися» та «можуть бути окремо визначені» на більш імперативні норми щодо забезпечення таких умов у державних стандартах освіти.

Профспілка працівників освіти і науки України не має зауважень до зазначеного проекту Закону.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти детально розглянувши на своєму засіданні 25 травня 2026 року законопроект № 15207 та надані до нього експертні висновки, пропонує за результатами розгляду на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу.

Заслухавши та широко обговоривши інформацію народного депутата України, Голови Комітету Бабака С.В. як ініціатора законопроекту, заступника Голови Комітету Колебошина С.В., **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1.1. Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону України «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо визначення у державних стандартах орієнтовних результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами» (реєстр. № 15207 від 28.04.2026), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України.

1.2. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до статті 44 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо визначення у державних стандартах орієнтовних результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами» (реєстр. № 15207 від 28.04.2026), поданий народним депутатом України Бабаком С.В. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

1.3. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи відповідно до частини першої

статті 116 Регламенту Верховної Ради України та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Бабака С.В.

Голова Комітету



Сергій БАБАК